

numer

**Polskie Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego
Czeski Cieszyn**

Egzamin wstępny z języka polskiego

2021

wersja C

Czas pracy: 70 minut

Liczba punktów do uzyskania: 50

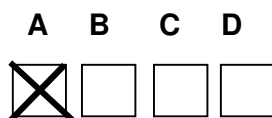
Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój numer.
2. Sprawdź, czy arkusz zawiera 12 stron (zadania nr 1.–16.). Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami. Odpowiedzi wpisuj wyraźnie i jednoznacznie.

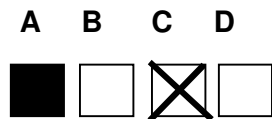
Rozwiązania zapisuj **CZYTELNIE** długopisem lub piórem. Niejednoznaczna odpowiedź lub nieczytelny zapis odpowiedzi będą oceniane jako błąd.

UWAGA! NIE WOLNO UŻYWAĆ KOREKTORA!

4. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. **Wybierz tylko JEDNA ODPOWIEDŹ i zaznacz ją znakiem X (jak na obrazku).**

5. Jeżeli się pomylisz, błędne pole zamaż i zaznacz inną odpowiedź znakiem X.

Uwaga! **ODPOWIEDŹ MOŻESZ ZMIENIAĆ (POPRAWIAĆ) TYLKO JEDEN RAZ.**

6. Instrukcje do innych typów zadań (prawda – fałsz, na dobieranie) znajdziesz w poleceniach do nich skierowanych.
7. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsca opatrzonego napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
8. Przy każdym zadaniu podana jest liczba punktów. Za błędną odpowiedź lub nieudzielenie odpowiedzi, punktów się nie odejmuje.

Powodzenia!

TEKST I

Kazimierz Szymeczko

Poukładać sobie świat

Bohater powieści ma około piętnastu lat. Jest dobrym uczniem, zdobywa nagrody na olimpiadach przedmiotowych. Podczas powrotu z wakacji on i jego rodzice ulegają wypadkowi. Odtąd chłopak jest sparaliżowany. Po opuszczeniu szpitala trafia do ośrodka rehabilitacyjnego. Bardzo zależy mu na tym, by od nowego roku szkolnego rozpocząć naukę w liceum. Ojciec wybiera dla niego szkołę bez barier, która jednak nie spełnia jego oczekiwań.

30.06. 2013

– Adam, jest jakiś sposób, żebym siadał na wózku samodzielnie? – patrzę mu w oczy.
– Nie. Ale jeśli nauczysz się korzystać z wysięgnika, to możemy popracować nad podciąganiem się. Za jakiś czas nie będę musiał dzwonić po pomocnika, tylko złapię cię pod kolana i pojedziemy jak na karuzeli. Nie będzie łatwo, ale jest możliwość.

– Stefan przesiada się sam – nie kryje rozczarowania.

– On mieszka tu dłużej, niż ja pracuję. Za kilka lat może usamodzielnisz się na tyle, że wystarczy ci drobna asekuracja. Nie poganiaj czasu.

Równie dobrze mógłby mi powiedzieć, że po trzydziestce będę sam wlaził do wanny (...) Chcę teraz, a nie za jakiś czas.

– Nie chcę ci robić nadziei. Twój ojciec mówił, że od września masz podjąć naukę w nowej szkole. Jak to sobie wyobrażasz? Ośrodkowy bus odjeżdża o siódmej. Musiałbyś budzić się o piątej i przynajmniej połowę czynności wykonać sam, Tak, żebym rano mógł przelożyć cię na brykę, poprawić to i owo i wysłać przed budynek. Nie gniewaj się, ale realnie masz niecałe dziesięć procent szans na to, że ci się powiedzie. Może dwadzieścia, ale to już tylko gdybanie i pobożne życzenia – dobija mnie szczerością (...)

4.07. 2013

Zakładam koszulkę, podciągam się na wysięgniku, zginam szyję, przekręcam na boki i mocuję się z lewym ramieniem. Materiał trzeszczy, ale wytrzymuje. Wciskam się w łach i poprawiam, co się da. Gotowe. Naciskam łokieć, by lewa ręka wysunęła się z uchwytu i opadam na łóżko. Stefan, Góral, Sylwek i Adam biją brawo.

– To nie cyrk – dyszę, ale miło mi, że kibicują.

– Dzisiaj się tego nauczyłeś? – pyta opiekun.

– Kilka godzin mi to zajęło – odpowiadam lekceważąco.

– Co za czasy. Nielat się ubiera, bo chce chodzić do szkoły – wzdycha Darek. – To przez ten pęd do wiedzy. (...)

– Stefan patrzy na mnie (...). Ledwo i dostrzegalnie uśmiecha się pod kącikiem ust i wiem, że daleka droga przede mną. Na szczęście mam przed sobą żywy przykład, że niektórym się udaje.

Między nami, klasa 8, GWO Gdańsk 2018

Zadania 1. – 6. odnoszą się do TEKSTU I.

Zadanie 1. (2 p.)

Uzupełnij zdanie. Zaznacz kółkiem odpowiedź A albo B, a następnie 1 albo 2.

Rehabilitant Adam podchodzi (**A / B**) do przyszłości bohatera, ponieważ (**1 / 2**).

A. optymistycznie,	ponieważ	1. wierzy, że osiągnie on pełną samodzielność.
B. realistycznie,		2. wie, że regularne ćwiczenia mogą pomóc osiągnąć choć częśćową samodzielność.

Zadanie 2. (2 p.)

Napisz całym zdaniem, w jakiej sytuacji znalazł się bohater i jak na nią reaguje.

.....

.....

Zadanie 3. (1 p.)

Zastąp podkreślone w zdaniu słowo wyrazem bliskoznacznym.

Za kilka lat może usamodzielnisz się na tyle, że wystarczy ci drobna asekuracja.

.....

Zadanie 4. (5 p.)

Oceń, które z podanych stwierdzeń odnoszących się do tekstu I jest prawdziwe, a które – fałszywe. Wpisz X w odpowiednie wiersze tabeli. W razie pomyłki błędne zaznaczenie zamaż i zaznacz inną odpowiedź znakiem X.

	PRAWDA	FALSZ
Bohater jest jednocześnie narratorem.		
Według Adama można przyspieszyć proces rehabilitacji.		
Rehabilitant jest nieszczerzy wobec pacjenta.		
Samodzielne ubranie koszulki to dla bohatera pierwszy sukces.		
Wypowiedź Darka ma charakter ironiczny.		

Zadanie 5. (5 p.)

Na podstawie tekstu I zapisz 5 informacji o bohaterze.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

Zadanie 6. (2 p.)

Który z kolegów z ośrodka był dla bohatera przykładem do naśladowania?
Wypisz fragment świadczący o tym.

.....
.....

TEKST II

Byle być sobą

Byle być sobą do końca

Inni nie mogą

Inni nie mogą do końca

Do końca

Sobą zostać

Byleby kochać

Wierzyć że warto chcieć więcej

Byleby poczuć

Poczuć czym w życiu jest szczęście

Nie czekać

Uwierzyć w człowieka

Nawet kiedy w oczy wieje wiatr

Kiedy nie do końca wiesz

Warto ciągle wierzyć w lepszy świat

Rób swoje

Możesz, nie jesteś sam

Byle być sobą

Byle być sobą do końca

Inni nie mogą Inni nie mogą do końca

Być sobą

Być sobą

Słowa: Aldona Dąbrowska, wykonawca: Michał Szpak

Zadania 7. – 10. odnoszą się do TEKSTU II.

Zadanie 7. (1 p.)

Który fragment wskazuje na to, że rozwój jest ważną wartością dla człowieka?

- A. Do końca sobą zostać.
- B. Nie czekać, uwierzyć w człowieka..
- C. Byleby poczuć, czym w życiu jest szczęście.
- D. Byleby kochać, wierzyć, że warto chcieć więcej.

A	B	C	D
☐	☐	☐	☐

Zadanie 8. (3 p.)

Skreśl wypowiedzi zawierające myśli sprzeczne z treścią piosenki.

Można zrezygnować z marzeń, kiedy pojawią się przeszkody.

Należy pozwolić innym decydować o sobie.

Należy być otwartym na innych ludzi.

Należy naśladować innych ludzi.

Nie wszyscy mogą być sobą.

Należy myśleć tylko o sobie.

Zadanie 9. (2 p.)

Podaj po jednym wyrażeniu synonimicznym i antonimicznym do zwrotu “być sobą”.

synonim: :.....

antonim: .....

Zadanie 10. (2 p.)

Które określenie najbardziej pasuje do tekstu Aldony Dąbrowskiej? Wybierz jedno z ramki i uzasadnij swój wybór.

rada	prośba	rozkaz	apel
------	--------	--------	------

Wybór:

.....

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

Zadanie 11. (5 p.)

Uzupełnij tekst podanymi w nawiasie wyrazami rzeczownikami w poprawnej formie.

Uwaga! Twój zapis powinien być czytelny i jednoznaczny.

Nie lubię wczesnego ..... (wstawać).

Na dźwięk budzika ogarnia mnie ..... (zły) i ..... (pragnąć) ,
żeby coś z nim zrobić.

Czasami ogarnia mnie wielki ..... (smutny).

Od czasu ..... (kłócić się) z rodzicami, nie mogę wziąć się w garść.

TEKST III

Michał Rusinek

Postanowienia

Z początkiem każdego roku nadchodzi nas potrzeba podejmowania tzw. postanowień noworocznych. Sporządzamy listy, zazwyczaj liczące dziesięć pozycji – ze względu na popularność systemu dziesiętnego oraz, jak mi się wydaje, chęć jej uwznioślenia przez ilościową aluzję do biblijnych przykazań.

Bywa i tak, że chcielibyśmy, ale brakuje nam pomysłów. Co robić? Oczywiście, zajrzeć do internetu. Z pomocą spieszą portale. Na jednym z nich znaleźć można aż 72 postanowienia. Poza oczywistymi i przewidywalnymi, jak: „Przestań jeść w fast foodach” czy „Jedz śniadanie”, nieco niepokojąco brzmi postanowienie doprecyzowujące: „Jeśli jesz płatki na śniadanie, jedz te, które są zdrowe, a niekoniecznie smaczne”. Na wszelki wypadek zrezygnujmy więc w ogóle z płatków.

Sporo postanowień dotyczy finansów, od z pozoru prostych: „Ustal swój budżet i się go trzymaj”, przez trudniejsze: „Spłać swoje długi i więcej się nie zapożyczaj” i dość niejasne: „Noś zegarek, jeżeli możesz sobie na niego pozwolić”, aż po irytujące: „Nie trzymaj się pracy, która nie daje dochodów na tyle wysokich, aby można było się samodzielnie utrzymać”. Zaraz po tym pada surrealistyczny rozkaz: „Tańcz”. A w kolejnym punkcie: „Jeśli nie potrafisz tańczyć, zapisz się na kurs”. Zwróćmy uwagę, że koszt tego kursu należałoby uwzględnić przy ustalaniu budżetu, by nie wpaść w niepożądane długi. „Często chodź na nogach” – proponuje portal. Taniec jest, jak widać jedyną dopuszczalną ekstrawagancją choreograficzną. Chodzenie na rękach należy ograniczyć. I słusznie. „Przestań oglądać telewizję” – to mocno powiedziane, ale niech będzie. Natomiast kolejny punkt: Unikaj niepotrzebnych wydatków, jak telewizja kablowa” brzmi logicznie: po co płacić za coś, z czego się nie korzysta? [...]

Szczególnie ujęło mnie za to postanowienie 28.: „Pisz na komputerze pamiętając o poprawnej gramatyce i interpunkcji”. Natomiast skonfundowało mnie postanowienie 29.: „Staraj się wyrażać pozytywniej o danej osobie za jej plecami niż powiedziałbyś jej to w twarz”. Meritum jest bezdyskusyjne, czego nie można powiedzieć o gramatyce i interpunkcji. No, ale dzięki temu jest powód, by powziąć postanowienie 28.

Fragment książki *Pypcie na języku*

Zadania 12. – 15. odnoszą się do TEKSTU II.

Zadanie 12. (1 p.)

Na które pytanie nie znajdziesz odpowiedzi w tekście:

- A. Ile pozycji liczy zazwyczaj lista postanowień noworocznych?
- B. Gdzie często szukamy pomysłów na postanowienia?
- C. Jaki jest stosunek autora do cytowanych propozycji?
- D. Jakie autor podjął postanowienia noworoczne?

A	B	C	D
☐	☐	☐	☐

Zadanie 13. (3 p.)

Czy warto podejmować postanowienia? Odpowiedz na pytanie na podstawie własnych doświadczeń. Udziel odpowiedzi w formie zdania złożonego lub wielokrotnie złożonego.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 14. (2 p.)

Wypisz z tekstu Michała Rusinka jedno postanowienie, które zdaniem autora jest proste do realizacji, i jedno, które budzi wątpliwości.

a) Postanowienie proste do realizacji:

.....

b) Postanowienie budzące wątpliwości:

.....

Zadanie 15. (4 p.)

Uzupełnij zdania wybranymi z ramki związkami frazeologicznymi tak ,by tworzyły logiczny komunikat. Możesz zmienić formę gramatyczną frazeologizmów.

nie rzucać słów na wiatr, puste obietnice, obiecywać gruszki na wierzbie,
dotrzymywać słowa

1. Zapewnienia o tym, że można zrobić wielką karierę bez odpowiedniego wykształcenia i praktyki to .....
2. Obiecała mu, że jutro pojedą na wycieczkę rowerową i musiała .....
3. Trzeba uważać, co się komuś obiecuje i ....., ponieważ można być przyczyną wielkiego rozczarowania.
4. Zapewniać kogoś, że bez wysiłku osiągnie sukces, to jak .....

Zadanie 16. (10 p.)

Napisz o twoich planach na przyszłość i marzeniach.

Uwaga! Twoja praca nie może być krótsza, niż wskazuje wyróżniona, pogrubiona linia.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

